

Redakčne skrátená tretia kapitola knihy Stuart Olyott „Ježiš je Boh aj človek“ (podtitul: Čo Biblia učí o osobe Krista), vydavateľstvo Ordo salutis, Bratislava 2002. Publikované s láskavým súhlasom vydavateľstva.

Presne tak, ako náš Pán neprestal byť Bohom, keď sa stal človekom, rovnako neprestal byť Bohom, keď sa navrátil do nebies, aj keď sa tam navrátil s ľudskou prirodzenosťou, ktorú predtým, než prišiel na zem, nemal. Je Bohom v tejto chvíli. A bude ním navždy. Toto je téma tejto ďalšej kapitoly.

Táto doktrína je znova a znova vyučovaná v úplne každej knihe Novej zmluvy – či už vo forme priameho výroku alebo vyvodenej ako dôsledok. Každý nezaujatý čitateľ to môže vidieť sám. Rozsah svedectva je tak veľký a tak hlboko vtkaný do samotného stavebného materiálu Novej zmluvy, že v tejto chvíli nie je potrebné nič iné, než prezentovať všeobecnú vzorku tejto evidencie. On je Bohom navždy. Bol Bohom, kým bol medzi nami a je Bohom teraz a navždy. Vlastne, akoby mohol niekto, kto vôbec bol niekedy Bohom, ním prestať byť? Takáto myšlienka je absurdná. Ten, kto je Bohom, je ním zo samotnej definície až navždy. Ale Nová zmluva sa horlivo snaží prezentovať pravdu, ktorej sa nemôžeme minúť. Nenecháva nás na mieste, kde by sme si jednoducho mali veci premyslieť, a tak prísť k očividnému záveru. Prehlasuje pravdu priamo.

Dva kľúčové odseky

Keď uvažujeme o tejto téme, potom dobrým štartovacím miestom je jeden odsek v Novej zmluve. Je ním text Židom 1:1-3. Prečo znova neotvoriť Bibliu a nanovo sa zamyslieť nad týmito veľkolepými slovami?

Potom, čo nám toto slovo povedalo, že Božia reč k jeho svetu dosiahla svoj vrchol a záver v jeho Synovi, apoštol pokračuje, aby nám oznámil sedem obdivuhodných právd o Synovi. Kristus je sprostredkujúcim dedičom vesmíru. Ním Boh učinil veky. On je leskom jeho slávy – ten, ktorý sám žiari Božou slávou, nie spôsobom odrazu, ale vlastnou podstatou. On je odtlačkom Božej podstaty a dokonale ho zjavuje. Svojím slovom udržuje všetko pospolu. To je ten, ktorý skrze samého seba zmazal naše hriechy a teraz sedí po pravej ruke Veličenstva na výsostiach.

V týchto veršoch apoštol hovorí, kto a čo Kristus je a čo vykonal. Na Božom tróne teraz sedí ako človek ten, ktorý je aj naďalej leskom Božej slávy a odtlačkom jeho podstaty. To, že sa ponížil svojím vtelením, nijako nezabránilo, aby ho jeho dielo zmierenia slávne vyvýšilo na miesto, z ktorého prišiel. Ale takisto ani nevyvolalo žiadnu podstatnú zmenu v ňom. Kristus zostáva tým, čím je. To, kým bol, keď utvoril svety, tým aj zostáva. A ako uvažujeme o vyjadreniach, ktoré sú mu adresované, veľmi dobre chápeme, že sa nedali použiť na nikoho iného, než Boha samotného. Ten, ktorý je teraz a aj navždy človekom, je stále Bohom.

Ďalší dôležitý úsek je Efezským 4:7-8. Pavol v ňom zdôrazňuje, že nanebovstúpený Kristus odovzdal každému veriacemu v cirkvi rozličné dary. Aby podporil toto tvrdenie, cituje Žalm 68:18. Pavol by to v žiadnom prípade nemohol urobiť, ak by si nebol istý tým, že tento verš je o Pánovi Ježišovi Kristovi.

Pozorné preskúmanie Žalmu 68:18 ukazuje, že ide o oslavu príchodu Pánovej archy do Jeruzalema. Jeruzalem má na zemi jedinečnú česť, a to nie preto, žeby hora Sion bola väčšia ako iné vrchy. Ide o duchovné povýšenie miesta, ktoré si Boh vybral na prebývanie. Pavol si uvedomuje, že tieto slová majú ešte vyššie naplnenie v Kristovom nanebovstúpení. On bol vyvýšený na miesto úplnej suverenity v nebi a z tohto miesta rozdáva dary svojej cirkvi. Keď Pavol rozmýšľa o Kristovi, ktorý je v nebesiach, neuspokojuje sa s ničím menším než takto velebiacom jazykom. Myšlienka, žeby Kristus, bol menší ako Boh, na jeho myseľ ani len nevstúpila. Žalm, ktorý hovorí exkluzívne o Bohu, sa pripisuje Kristovi. Rozmýšľať o vstúpenom Kristovi v súradniciach božstva je pre neho také prirodzené ako dýchanie.

Dva odseky, o ktorých sme sa zmienili, sú typickými predstaviteľmi desiatok ďalších nachádzajúcich sa v Novej zmluve. Kristus je Bohom teraz a navždy. Aby sme to ukázali tak jasne, ako sa len dá, sledujme teraz štyri myšlienkové línie na túto tému, ktoré používali rozliční pisatelia počas dlhých storočí pred nami.

Mená a tituly

V predchádzajúcom oddiele sme spomínali Židom 1:1-3. Tento úsek sa skončil odkazom na Kristovo nanebovstúpenie a terajšie postavenie. Ak by sme v čítaní tejto kapitoly pokračovali ďalej, zistili by sme, že pisateľ postupuje až na miesto, kde sú slová Žalmu 45:6–7 vzťahnuté na Krista: „Tvoj trón, ó, Bože, [je] na vek veku“ (Židom 1:8). Ježiš Kristus je vo svojom terajšom postavení nazývaný Bohom.

Je to večný Kristus, teraz už nanebovstúpený, ktorého Pavol nazýva: „Boh, požehnaný na veky“ (Rímskym 9:5), „Kráľ vekov, neporušiteľný, neviditeľný ... jediný, múdry Boh“ (1. Timoteovi 1:17), „veľký Boh a náš Spasiteľ“ (Títus 2:13) a On je tým, o ktorom sa stále dá povedať: „v ňom prebýva všetka plnosť božstva telesne“ (Kolosenským 2:9).

Pre Petra, píšuceho až po jeho nanebovstúpení, je Ježiš „náš Boh a Spasiteľ“. Takto znie grécky text v 2. Petra 1:1 a takto je to aj preložené v preklade profesora Roháčka. Pre Júdu je Kristus „jediný múdry Boh, náš Spasiteľ“ (Júda 24-25) a pre Jána „pravdivý Boh a večný život“ (1. Jána 5:20). Mali by sme si všimnúť, že to nie sú len rôzni ľudia, ktorí vyslovujú tieto úžasné tvrdenia o nanebovstúpenom Pánovi. On sám to tvrdil. Po svojom vystúpení sa zjavil Jánovi, ktorý bol v exile na ostrove Patmos. Ohlásil sa mu nasledovným spôsobom: „Ja som Alfa i Omega... hovorí Pán, Boh, ktorý je a ktorý bol a ktorý príde, ten Všemohúci“ (Zjavenie 1:8).

Výrokom o panstve Krista sa narodila kresťanská cirkev v plnom novo zmluvnom zmysle: „Lebo Dávid nevstúpil na nebesia, ale on hovorí: Riekol Pán môjmu Pánovi: Sed' po mojej pravici, dokiaľ nepoložím tvojich nepriateľov za podnož tvojich nôh. Nech teda vie istotne celý dom Izraelov, že i Pánom i Kristom ho učinil Boh, toho Ježiša, ktorého ste vy ukrižovali!“ (Skutky 2:34-36).

Viera v Kristovo panstvo je taká kľúčová pre novo-zmluvné chápanie jeho identity, že sa jasne píše, že nikoho, kto to nevyznáva, nemožno považovať za kresťana (1. Korinským 12:3).

Tá istá pravda zreteľne vystupuje na povrch v Rímskym 10:11-15. Pavol tu vysvetľuje, že človek prijíma spasenie len vierou v Krista, či už je to Žid alebo pohan. V tomto kontexte píše: „Lebo každý, kto bude vzývať meno Pánovo, bude spasený“ (verš 13). „Pán“, o ktorom tu píše, je očividne Ježiš Kristus.

Tým istým spôsobom sa aj božský titul „Syn Boží“ naďalej používa pre Krista po jeho nanebovstúpení. Ako sme už videli, práve tento spôsob vyjadrenia Kristovho božstva bol prvým poslanstvom, ktoré apoštol kázal po svojom obrátení (Skutky 9:20) a aj naďalej to bol jeden z jeho obľúbených spôsobov na označenie svojho Spasiteľa (napr. Galatským 2:20). Tento titul používa pisateľ listu Židom, keď povzbudzuje čitateľov, aby ďalej prijímali úžitok z Kristovej prítomnej služby veľkňaza (Židom 4:14-16). Ján takisto používa tento titul, keď hovorí o tom, ako terajší kresťan zakúša Krista (1. Jána 5:1-13). Nech by niekto prechovával akékoľvek pochybnosti o osobe Pána Ježiša Krista dnes, svedectvo Novej zmluvy je jednoznačné. Bol Bohom, kým bol medzi nami. Je Bohom aj teraz!

Atribúty

Nielen, že je Ježiš nazývaný Bohom po svojom nanebovstúpení, ale Nová zmluva učí, že charakteristické vlastnosti, ktoré patria Bohu, sa mu smú aj naďalej pripisovať.

Čo sa týka priestoru, Boh je všade (1. kniha Kráľov 8:27; Žalm 139:7-10). Ako kráčame do celého sveta, aby sme šíрили evanjelium, sme posilnení, keď počujeme Kristovo: „hľa, ja som s vami po všetky dni“ (Matúš 28:20). To, že je prítomný na všetkých miestach, vidno aj na jeho nasledovnom zaslúbení, že bude všade, kdekoľvek sa zídu dvaja alebo traja v jeho mene (Matúš 18:20). Osoba, ktorá miluje Krista a zachováva jeho slová, nech by bola kdekoľvek, zažije Kristovu prítomnosť (Ján 14:23).

Čo sa týka času, Boh je večný (Izaiáš 40:28; Abakuk 1:12). V knihe Zjavenie Ježiš hovorí: „Ja som Alfa i Omega, počiatok i koniec, prvý i posledný“ (Zjavenie 22:13, pozri tiež 1:11). Ježiš je večný. Očividne, Ježiš je Boh.

V tomto Bohu neexistuje žiadna premena. Nikdy v minulosti nenastala a nikdy ani nenastane, pretože On je navždy ten istý (Malachiáš 3:6; Jakub 1:17). Ale, čo je pravdivé o samotnom Bohu, je pravdivé o Ježišovi, keďže „Ježiš Kristus [je] ten istý včera i dnes i naveky“ (Židom 13:8). Taký, aký bol pred stvorením vesmíru, taký je aj teraz a taký bude aj potom, keď tento vesmír zanikne, pretože „ty si, Pane, v počiatkoch založil zem, a dielom tvojich rúk sú nebesia.

Ony zahynú, ale ty vždy trváš, a všetky zostarnú ako rúcho, a zvinieš ich ako plášť, ako rúcho, a budú zmenené. Ale ty si ten istý, a tvojim rokom nebude konca“ (Židom 1:10-12).

Čo sa týka poznania, Boh vie všetko (Žalm 139:2-5; 1. Jána 3:20). Kristovi nie sú zakryté žiadne tajomstvá. Tento fakt na nás udiera sedemkrát, keď už ako nanebovstúpený Pán posiela listy svojim zborom. Potom, čo vždy oznámi svoje tituly a pomenovania, každý list ohlasuje závažnú pravdu: „znám tvoje skutky“ (Zjavenie 2:2,9,13,19; 3:1,8,15). Kto iný, ako Boh sám, by to mohol povedať?

Čo sa týka moci a sily, Boh koná, čokoľvek si zvolí (Žalm 135:6; Daniel 4:35). Takisto aj Ježiš Kristus. On je „ten Všemohúci“ (Zjavenie 1:8). Celý vesmír drží spolu jeho slovom (Židom 1:3). Bez neho by prestal existovať (Kolosenským 1:17). Niet sa čo diviť, že je nazvaný „Kráľ kráľov a Pán pánov“! (Zjavenie 19:16; 1. Timoteovi 6:13-16).

Peter veľmi dobre vie, že Boh sám je svätý a pritom s radosťou aplikuje Žalm 16 na Krista a nazýva ho „Svätým“ (Skutky 2:27). Je správne, ak nazývame Ježiša „jediným múdрым Bohom, naším Spasiteľom“ (Júda 24–25), „jediným, múdрым Bohom“ (1. Timoteovi 1:17), „v ktorom sú skryté všetky poklady múdrosti a známosti“ (Kolosenským 2:3). Vidíme to znova a znova: čo platí o samotnom Bohu, platí aj o Ježišovi – práve teraz!

Božské skutky

V čase, keď pobýval na zemi, Ježiš tvrdil, že Otec vydal do jeho rúk úplne všetko (Lukáš 10:22; Ján 3:35). Určite to nemyslel tak, že to platilo len počas tých niekoľkých rokov, keď kráčal po zemi, keďže Nová zmluva trvá na tom, že je to o ňom pravda aj teraz. V skutočnosti Kristove slová pri rozlúčke zazneli nato, aby nám pripomenuli, že neexistuje žiadne miesto, nad ktorým by nemal vládu (Matúš 28:18). Všetky veci sú pod jeho nohami (Efezským 1:22). Nikde sa nemôže stať nič také, čo by nebolo jeho vôľou (Efezským 1:11). Všetky tieto veci predstavujú božské skutky a privilégia, a pritom ich koná Kristus!

„Kto môže odpúšťať hriechy kromे jedného Boha?“ (Marek 2:7). Ale Pavol napísal kresťanom v Kolosách: „odpúšťajúc si... ako aj Kristus odpustil vám“ (Kolosenkým 3:13). Kolosenski sa stali kresťanmi až dlho potom, čo náš Pán odišiel do neba. Nikdy ho nevideli a ani fyzicky nestreli. No to, čo smie a dokáže vykonať len sám Boh, učinil pre nich vstúpený Kristus!

Kto iný, ako Boh, dokáže udeliť večný život? Pritom Ježiš dal jasne najavo, že všetci, ktorí majú večný život, ho dostali darom od neho (Ján 10:28). Z jeho moci muži a ženy duchovne ožívajú (Ján 5:21,25-27). V živote žiadneho človeka nemôže nastať žiadna skutočná duchovná skúsenosť bez toho, aby jej autorom nebol Ježiš Kristus. On je ten, kto zosiela Svätého Ducha (Ján 16:7; Skutky 2:32-3), a len kvôli nemu samému sa veriaci v neho stávajú posvätenými (Efezským 5:25-26).

Ale Ježiš nekriesi ľudí len do duchovného života. Keď povedal: „Ja som vzkriesenie i život; ten, kto verí vo mňa, aj keby zomrel, žiť bude. A nikto, kto žije a verí vo mňa, nezomrie na veky“ (Ján 11:25-26). Ale či sme schopní úprimne veriť, žeby niekto menší než je Boh, dokázal kriesiť mŕtvych? Pritom sa Pavol nemôže zdržať toho, aby nenapísal: „Spasiteľa očakávame. Pána Ježiša Krista, ktorý premení telo nášho poníženia, aby bolo súpodobným telu jeho slávy podľa pôsobenia, ktorým si môže aj podriadiť všetky veci“ (Filipským 3:20-21).

Následne po vzkriesení to bude Ježiš Kristus, ktorý bude súdiť svet. Šalamún napísal: „Boh privedie každý skutok na súd i každú vec skrytú, už či je dobrá či zlá“ (Kazateľ 12:14). Ale Nová zmluva trvá na tom, že „my všetci sa musíme ukázať pred súdnou stolicou Kristovou“ (2. Korinským 5:10) a že „ten, kto súdi, je Pán“ (1. Korinským 4:4). Bližšie preskúmanie tohto posledného verša jednoznačne ukazuje, že „Pán“, o ktorom sa tu hovorí, je Pán Ježiš Kristus (2. Timoteovi 4:1). Je to jediný a jedinečný Syn Otca, ktorý má moc zachrániť a moc zatradiť (Ján 5:22, 28-29). Dokonca aj tí, čo ho neposlúchajú, ho v ten deň oslovia podľa jeho božského titulu „Pán“ (Matúš 7:21-23). V tej hroznej chvíli už jeho sláva nebude viac nijak zakrytá (2. Tesalonickým 1:7-10). To, čo dokáže len Boh sám, to aj uskutoční. Bude súdiť svet spravodlivo a v celom jeho vesmíre už nebude ani jedna bytosť, ktorá by aj naďalej pochybovala o jeho božstve.

Uctievaný ako Boh

Ježiš Bohom a Písma nás učia, že nielen smieme Krista uctievať (napríklad ako to urobil Tomáš po Kristovom vzkriesení), ale že ho aj máme uctievať.

On celý čas prijíma takúto chválu v nebi. Vo vzťahu k Pánovi Ježišovi Kristovi je prikázané: „A nech sa mu klaňajú všetci anjelia Boží“ (Židom 1:6). A oni tak činia. Nespočítateľné zástupy obklopujú jeho trón a „hovorí veľkým hlasom: Hoden je Baránok, ten zabitý, vziať moc a bohatstvo a múdrosť a vládu a česť a slávu a dobrorečenie“ (Zjavenie 5:12). K týmto nádherným bytostiam sa pripája jeho ľud na zemi, keď vyznáva: „Tomu, ktorý nás zamiloval a umyl nás od našich hriechov svojou krvou a učinil nás kráľmi a kňazmi Bohu a svojmu Otcovi – jemu sláva a sila na veky vekov. Amen“ (Zjavenie 1:5-6).

Práve preto, že kresťania vzdávajú Kristovi chválu, sú známi ako tí, „ktorí vzývajú meno nášho Pána Ježiša Krista“. Robia tak preto, že Boh chce: „aby všetci ctili Syna, ako ctia Otca“, a nemôžu zabudnúť nato, že: „kto nectí Syna, nectí Otca, ktorý ho poslal“ (Ján 5:23), a rovnako, že „nikto, kto zapiera Syna, nemá ani Otca; kto vyznáva Syna, má aj Otca“ (1. Jána 2:23).

Kvôli tomu sa Štefan vo chvíli, keď zomieral, obrátil v modlitbe na vstúpeného Krista (Skutky 7:59-60). Rovnako preto sa apoštol Pavol slobodne modlil ku Kristovi a volal k tomu ostatných (napr. Rímskym 10:12-14; 2. Korinským 12:8) a prezentoval ho ako objekt viery (Galatským 2:16; Efezsským 1:15; Filipským 3:8).

Ale aj dnes existuje mnoho mužov a žien, ktorí odmietajú uctievať Krista a takisto aj obrovský zástup anjelov, známych skôr ako démoni, ktorí žijú v otvorenej vzbure proti nemu. Kristus má „meno, ktoré je nad každé meno“ (Filipským 2:9), ale oni to neuznávajú. Bez ohľadu nato však prichádza deň, keď každý jazyk vyzná Kristovu zvrchovanosť. To neznamená, že všetky bytosti budú spasené. Nič by nemohlo byť viac vzdialené pravde. Avšak, či už ochotne alebo

neochotne, celé tvorstvo sa pridá a vzdá úctu Kristovi a bude ho volať podľa jeho božského mena. Boží dekrét zaistí to: „[aby] každý jazyk... vyznal, že Ježiš Kristus je Pánom, na slávu Boha Otca“ (Filipským 2:11). Všetky bytosti, aké kedy existovali, budú zjednotene súhlasiť s pravdou o Kristovom božstve.

Je zrejmé, že Biblia s určitosťou učí božstvo Krista. S radosťou opakujeme túto pravdu: On je Bohom od večnosti, bol Bohom, kým bol medzi nami, a je Boh teraz i navždy. Ako vďační by sme mali byť za to, že táto pravda je tak jasne vyučovaná v Božom Slove! Závisí od nej celé naše spasenie.

Boh sám prišiel, aby nás vykúpil. Aká láska! No on prišiel ako človek a človečenstvo Spasiteľa je práve také nevyhnutné pre naše spasenie ako jeho božstvo.

K tejto pravde sa dostaneme v ďalšom čísle - Redakcia.